

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délután.
Ara évfolyamra 3 fl. o. é. Hirdetési ár: négyhétig tartó hirdetés 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegző. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál becsikoltatik.
A „Közlevél”-ek cikkek sora után 15 kr. előlegez beküldése mellett a szerkesztőséghez czímozandó.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

oct.—dec. folyamára.

Lapunk előfizetési ára:

Egészévre	12 forint.
Félévre	6 „
Évfolyamra	3 „

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középutcai könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, hol a lapok pontos szétosztásáról gondoskodva van.

Kolozsvár, october 27.

(D) Akadt végre egy magyar lap is, mely a február 26-ki patens mellett szót emel, s a magyar nemzet minden ügyét abban látja, hogy az minden kiegyezkedés nélkül siessen be a birodalmi tanácsba, azaz mondjon le arról, hogy territoriumán belül hozza minden törvényeit, jussan azon sorsra, hogy még legfőbb törvényszékét is Bécsbe tegyék át, a mint azt akarják tenni már Erdélyt azonnal a mint e területből két nemzetiség a birodalmi tanácsba belépett, hogy siessen be Magyarország egy képviselőbe, melynek a törvényhozási jog magasabb régiójában annyi birtoka sincs, a menyint Magyarországnak legkisebb tartományai is, u. m. Erdély- és Horvátország mindig birtak 1848-ig, hogy t. i. az adót s ujonezozást évről évre határozza meg.

Éppen most merült fel ezen kérdés a birodalmi tanácsban próbaköveit ott lévő románok és szászok alkotmányos érzékének, a kik egész készséggel csatlakoztak a minisztériumhoz szemben a németek szabadelvűbb részével és a lengyelekkel, és elhatározni segítették azon nagy elvet, hogy a birodalmi tanácsnak nincs joga a rendes adót, t. i. az utóbbi időkben patentaliter kiszabott adót bírálat alá vonva évenként újból szavazni meg.

Minő elv ez, minő felbéréds? Soha ez elv szerint nem számíthatni arra, hogy a nép adója képviselői uton alább szállíttassék, a nép képviselőinek nincs joga ahoz szólni, s ezen elvet azon román képviselők is pártolák, a kiknek szerepök által itt megválasztásukkor a népet sok communisticus remények mellett adójuk leszállításával is biztaták. — De legalább a szabadelvűbb centralisták látbatják minő acquisitiót tettek.

Es éppen e momentumban lépik fel a „Sürgöny” — mert ez azon derék lap — sürgetni Magyarországot a birodalmi tanácsba, és mi több még nagy Széchenyinket fordítja meg végre sirjában, midőn szavára hivatkozik, s azt mondja, hogy ez esetben „Magyarország lesz.”

Hogy Magyarország valaha s vele mi Királyhágón inneni magyarok is egy a birodalom többi részével oly közös képviselőbe belépünk, hol a birodalomnak közös ügyei időről időre tárgyalatni fognak, ebben, a mint már elmondottuk, végre is több a valószínűség, mint a lehetetlenség, de hogy a magyar korona által biztosított fényes jogait a magyar birodalom népe feladja oly korlátolt jogokért, melyeket neki a birodalmi tanácsban a február 20-i oetroy biztosított, ezt ekkor magyar lap soha sem ajánlotta, ebben a „Sürgöny”-t illeti a kezdeményezés dicsősége.

Nincs azonban bajunk ezattal e lap új magyar elméletével, annál több van hamis idézeteivel, a melyekkel vagy Erdélyt, vagy Magyarországot mistificálni akarja.

Ezt írja ugyan is a pragmatica sanctio megkötéséről.

„Akkor is a társországok u. m. a hármaskirályság és Erdély egyenkint tíz évvel előbb elfogadták a pragmatica sanctioit alap-törvényül, mint az anya Magyarország, mely csak 1723-diki országgyűlése határozhatta el magát arra, hogy az említett alapszerződést törvényei közé igtassa!”

Mekkora járatlanság vagy írói malitia rejlik e tételben, állítani olyast, mi silt hazugság ugyan, de hol az író arra számíthat, hogy Magyarország kevés jártassággal bírván Erdélyt jus publicumában, elhiendi, hogy Erdély akkor is rész léte az egésznek nevében jögszítva érezhette magát kezdeményezni, mint a hogy tették most Erdélyből a román és szász hivatalnokok. Erdélyt ezt soha sem tette, és nem is tehette. Erdély része levén a magyar koronához, s a Habsburg ház alá, mint magyar király alá adván magát, a legmagasabb politikai actusban oly szoros összekötöttségben állott 1848 előtt is Magyarországgal, hogy Erdélybe magát a dynastia örökösödő tagja csak azután inaguráltathatta fejedelmé, miután a magyar országgyűlés a magyar birodalom koronáját fejére tette, ekkor vált az örökösödő egyszersmind Erdély fejedelmévé, mely ország a leopoldi szerződés folytán nem az osztrák császársághoz — mely akkor ily néven nem is létezett — hanem nyílt kifejezéssel a magyar királysághoz tért vissza.

Ily ország tehát, melynek inagurált uralkodót csak az anyakirályság megelőző koronázási actusa adhatott, tehette volna azt, hogy az anyaországgal közös államviszony oly lényeges változtatásába, a minő a pragmatica sanctio, egyoldalulag elegendjek?

Hisz ez elvileg a résznek árulása lett volna az egész ellenében, a mit Erdély soha sem is tett

Erdély pragmatica sanctioja a magyarországnak nem megelőzője volt, s nem hogy tíz évvel előbb kötötte volna meg azt, — a „Sürgöny” írója bizonyára már Carinthiával és Carniolával teljesleg összezavarta Erdélyt — de éppen huszonegy kerek évvel későbbre igtatta törvénybe, mint Magyarország, ugyanazon örökösödési rendet fogadva el természetesen, a melyet a dynastia az anyakirálysággal megállított.

Innen van, hogy Erdély pragmatica sanctioja különbözik az Austriától, teljesleg egy levén a magyar anyakirályságával; a mely pragmatica sanctio értelmében Austria nem minden uralkodó ágát illeti a magyar korona és az erdélyi nagy fejedelemség.

Ez alapja azon dualismusnak, mely köztünk és Austria közt létezik, s mely viszonyunkra nézve a personál uniót biztosítja.

E helyzetben Erdély semmit sem változtathat azon, a mi a magyar korona közös alkotmányát képezi, mert mind az a résznek árulása lenne az egész ellen. A királyság közös alkotmánya módosításában tulajdonképp Erdélyt csak együttesen s egy közös gyűlésen Magyarországgal elegendhetnének, e közös gyűlés hiányában Magyarország elhatározását követni kénytelen, a mi erkölcsi nyomás ugyan, de tény, s formailag ezen erkölcsi nyomás létezett a pragmatica sanctiánál is, ámbár Erdély örömet fogad el e kötetést, törvényül hozva meg 1723-ban a szerint, a mint azt akkor az anyakirályság már törvénybe igtatta, és törvény gyanánt kihirdetvén Erdély 1724-ben, tehát egy évvel később mint Magyarország és a törvénybe igtattatván 1744-ben, tehát huszonegy évvel később, mint a hogy Magyarország törvénybe igtatta, és végül ezen

beigatott törvényezikben (lásd 1744-diki III-dik t.-ezikket) egyenesen hivatkozván az anyakirályság jogára a következő szavakban:

„... s arról országslási szerződést, a jelen törvényül fogva ennel örökre tartó, és megváltozhatlan törvénynyé tesszük, megállítjuk s rendjük, és a magyarországi 1723-ki törvényezik módjára” kedvesnek jöltének, s elfogadottnak nyilvánítjuk.

Ugy hisszük, hogy a „Sürgöny” tapasztalatlan, vagy mistificálni törekvő írója ellenében csak legutóbbi sorainkban hiteles idézetünk is eléggé bizonyítja, mikép Erdély nem hogy nem tíz év előtt kötötte a pragmatica sanctioit az anyakirályság e lépése előtt, de bevárta, hogy őt követhesse, s meghozott törvényében az anyakirályság ezen előzetes lépésére — mintegy önigazolásképp hivatkozott is.

Nagyon rossz tehát az analogia, melyet a „Sürgöny” írója a szászok s románok mostani ténye, és dicső apánk ténye közt vonni jónak látott.

Biztosító intézetek.

A „Deutsche Versicherungs Zeitung” 84-dik számában „Mi a valóság, mi a látszat” cím alatt egy érdekes cikkre találunk, melyet már csak azért is megismertettünk t. olvasóinkkal, hogy láthassák hogyan gondolkoznak a biztosító intézetek tárgyáról a Spree mellett. Németországban, hol az e nemű társulatok bővében fenállanak s így az ezek körül szerzett tapasztalatok s ezekre alapított vélemények is meghallgatást érdemelnek.

A cikk tárgyalás része így hangzik: „Nemzetgazdasági szempontból tekintve minden új tervezetnek létesülését kell kívánnunk, mert ez által a versenyzők szaporodván, a közönségnek legalább látszólagosan olcsóbb biztosításra nyílik alkalom. Tévednénk vagy gazdasági szempontból indulva ki menthellen lépést követnünk el, ha egy újon tervezett vállalatot már csirájában akarnánk elfojtani. Ellenben másfelől az is kötelességünk, hogy a vagyonsábrak közönség között inyenmü vállalatok iránt föléledt érdekeltséget fentartunk s azokat, a kik a tervezetők és mesterkedők áldozatává válhatnak, ideje korán visszatartsuk az örvény szélélték. Az által, ha a vagyonság meg nem rövidítették, az osztály a biztosítás tárgyának pártolója marad s így a kellő tüke-erő meglevén, a nemzeti jólét gyagyarapodása sincsen gátolva.”

Mellőzve az oly alapított megnevezését, kik erély vagy mocsoktalan név hiányából eszméiket valósitani kénytelenek valának; találunk közöttük némely elhajszott szédelőre, ki a biztosítási szakma körül kiderült tudatlansága miatt alkalmazásra több sehol sem talált. Hogy azután minél hamarabb lehető legkényelmesebb életet folytathasson, oly együgyű töképezésekre volt szükség, a kik az alapító comitába becsalogatva az első részvények aláíróival egyetemben év hoszanta mint ezitrom preslétesenek ki, miglen nem lehet többé előlük titkolni ama szomorú igazságot, hogy a részvények forgalmát eszközölni lehetlen, vagy hogy a kormány nem hajlandó a házagpótlékul összeszedett részvényesek fizetése képességében bizatmat helyezni. Hogy egy ily mesterkedőnek sikerül a pénzközlösön tőket, vagy a kormányt kiját-zani, akkor az alakítás költségek számlája rögtön szerföltött nagy kiadási tétellel terhelhetik meg, melyből semmi egyéb háson sem mutatható fel, mint az el-tulajdonított alapszabály férczelmény- s a jól kitartott nyegle maga. Nem is kell mondanunk, hogy az említett nagy kiadási összeg mint activum szokott szerepelni, hogy így kedvezőbb kilátás nyíljék az osztalék könynyebb elérhetésére. Azonban ily alapítókhoz bizalommal sem a töképezések, sem a közönség nem lehetnek, mert a mint az előbbiek vizrevitték, épp úgy az utóbbiak is nagy igéretezettel kell ámitaniok, csak hogy minden áron üzletüket megkezdhessek. Az ilyenek nem igen válogának az eszközökben, csak hogy szerencsétlenség esetére, mindaddig halogatták kötelezettségeik teljesítését, miglen a törvényszék annak multhatlanul megteletét el nem rendeli. Mily hatása van az ily eljárásnak, eléggé ismeretes. A kulcs itt is könnyen felalálható

abban, hogy a deficit elkerültetvén, osztalékra lehessen szert tenni. Hogy az előbbi mellőzve s az utóbbi elérve legyen, gyanúsítanak, követeztetnek, vitatkoznak épp úgy mint eslecszik azon szédelő, a ki a közönséges életben hitelezőt akarja lecsalni. Egy ily társulat valódi állásainak megismertetése mind-azokra kiabrándítólag hatna, kiknek bölesö-jöknél az igazgatói vezetésről sokat mesélgetek — mert itt a mesterkedő állván önmagához legközelebb csál az egyik oldalon mint a másikon csak hogy állását biztosíthassa.

„Ha a vállalkozók nézeteit szelőztetjük, gyakran látjuk, hogy régi társulatok részvényeinek szilárd hitelere s az ezek által nyújtott osztalékokra hivatkoznak. Amde e mesterkedők nem vonnak párhuzamot magok és ama társulatok vezetőinek képességei között; egészen elhallgatják: mily elveknek hódol a társulat, szót sem vesztegetnek a versenyzők szaporodásáról, vagy pedig a fölött, hogy fiatal társulatoknak nagyon bajos a kockázatokot jól megválogatni.”

„A mily nevétséges lenne egy ma alakuló kölcsönös társulatnak a Gothai társulat által felmutatott eredményekre mutatni, épp oly kevés lehet egy új tűzkármentőnek az Aachen-Münchener társulat gazdagságára, tevékenységére utalni, vagy pedig új vizsontbiztosítás tervezeténél oly társulatok néhány évi kedvező mérlegét venni alapul, melyeknek tejfőlet egy is ama régi solid társulatok szokjakk leszdeni. Mi ünámitásnak és tapasztalatbiány-nak mondjuk azt, ha abból, hogy például ez vagy amik tázkármentő, ilyen vagy amolyan dijjakkal oly tetemes nyereményre tett szert, a jelenben azon következtetést vonják, hogy félakkora dijal, félakkora nyereményhez jut-hatni el. Mert itt nincs tekintetbe véve ama időszak, a melyre ama társulatnak szüksége volt, hogy bizonyos egyenlő kockázattalokra tegyen szert, valamint nincsenek kellően számba véve ama kiváló erők, melyek az ily társulat rendelkezésére állanak; de mellőzve van az is, hogy a nagy összegek állandó aránya egy-forma veszélyeztetés mellett eredményezte a kedvező állapotot.”

„A régi társulatoknak is ki kelle tartani próbaidőket s idő- és pénzálldozatok árán drágán kelle megszerezniök a kellő tapasztalásokat, oly időben éltek ezek, midőn a kockázat megválogatása, a veszélyeztetés számbavétele könnyebb volt mint ma; ez okon alig gondolható, hogy például a tűzkármentőket tekintve azon dijkofozatok, melyeket a régi társulatok statitikai tapasztalataik alapján lehető kisebb mennyiségre szállítottak, újon alakuló társulatok által egyeztessen, a megbukás veszélyei nélkül elfogadhatók legyenek, vagy még éppen lejjebb asapstathassanak. Ha tehát egy újon alakuló tűzkármentő a régi társulatok által elért fokra akar emelkedni, akkor tekintve statitikai tapasztalatokbiányát, mindaddig magasabb dijakat kell használnia, miglen az okseritien berendezett igazgatás az ettől eltérést lehetővé teend; ha másképp tesz, okatlanul eslecszik, saját létét teszi kockázára, s akkor csak azon szilárd kezelés által szinlelheti időnkint azt, hogy életerős alapokon nyugszik. Kérdezzék meg az ily fiatal társulatok vezetőit, ha valjon nincsenek-e kény-szerűlve közvetlen tevékenységük akadályoztatása miatt, a világ minden biztosító intéze-teinek vizsontbiztosítási eszközül szolgálai s így többnyire a legveszélyezettebb kockázatok rakhelyévé válni, csak hogy dijbévételekre tehessenek szert, továbbá valjon az ily uton begyűlt dijak elegendők voltak-e káraik fedezhetésére?”

„Az ily fiatal társulatok eredményei az ellenkezőt bizonyítják s minden vezető azt fogja felelni, ha t. i. nem akarja elmondani oleum et operam perdidit, hogy ama bizonytalan ntra kelle térnie. E részben csak kevés biztosítási szakma szenved kivételt, s így az új élet és tűzbiztosítások felállítással nem azon magot vetjük el, mely jó gyümölcsöket terem, hanem más szilárd alapu társulatok behatása mellett csak konkolyt vetünk, a mely hitelt nélkülöző versenyzők alakjának a biztosítási ügyet üzérkedéssé alacsonyítja le, a közönségnél bizalmatlanságot kelt s a biztosítási kedvet lanyhítja. E kikerülhetlen következményekhez, melyek a solid társulatok működését is megnehezítik s a tökéletesbülést gátolják, hozzá járul még a befizetésekben nap-onlati veszteség s a részvényesek elbátortalanodása, a mi épp úgy, mint Angliában több

annál fontosabb volt, mintán ennek sikerétől függött, hogy a kis herceg érdemes lesz-e testőri hadnagyságra? Nagy kerek asztal körül, mely zöldposztóval volt leterítve, a császár, császárné s a miniszterek, jobbról a tanítók ültek s az asztal előtt a kis Napoleon, zuáv egyenruhában. Az első kérdéseket a hittanár intézte a hercegre. A császár fia igen jártasnak bizonyult a vallásban, a szentségeket egy szuszra elősorolta, alaposan ismeri Jézus kinszenvedésének történetét s különös tiszteletet mutatott a pápa, mint Krisztus helytartója s az egyház látható feje iránt. A hittan után a történelem következett; Hannibal, Julius Caesar, Nagy Károly stb. a francia trónörökös előtt jól ismert személyek s I. Napoleon történetét „a kisuájában” bírja. Midőn szót ilonáról volt szó, a kis zuáv haragosan ült az asztalra; „ezt azok az átk—angolok tették!” kiálta föl s a császár lesült szemét s elgondolkodott, — „1812!” — midőn a herceg az évsámot említte, szemében könny ragyogott. A lengyelek iránt a kis napoleonida nem csekélyebb rajongást tanusított, mint a pápa iránt. A fiatal herceg beszél: francziát, angolul, németül, olaszul és spanyolul s a római remekírókat eredetiben olvassa; a meny-nyiségában is otthonos. A taktikában Montebello tábornok tanítja. A marathoni csatát a kis herceg igen világosan demonstrálta; Marathont után követte Auszterlitz, hol az oroszokat hatalmasan megpaskolták. A földrajzban, franczia szokás ellenére, a fiatal trónörökös nagyon járatos. A herceg minden kuzkóját ismeri Cochinchinának és Mexikónak, minden gyalogutját Németországnak, s neki a rajna szintén természetes határa Franciaország-nak. Kőln előtt „franczia város.” Most a természetudományokra került a sor, a császárné néhány fűvészeti kérdést intézett fiához, melyekre igen szabatosan felelt, a császár pedig a csilágászatból vizsgálat. Minden pompásan folyt. Erre Montebello tábornok beszédében üdvözlé a herceget s méltónak nyilatkoztatta őt a kardhajt viselésére. Így teremtének Franciaországban zuáv-hadnagyokat, s mindannyiszor ha a császári herceg ezredében a katalógus föl fog olvastatni, a legfiatalabb hadnagy említésénél, egy másik hadnagy lép elő és jelenti: „Kiskorúsága miatt nincs jelen.”

POLITIKAI HIREK.

Angolország. Londonban oct. 21-kén nagy népgyűlés volt a lengyelek érdeké-

ben, melyben közel 3000 ember vett részt, Czartoryski László herceg is jelen volt, s zajos tetszés közepett hosszú beszédet tartott, mire határozattá lön, hogy felszólítást intézzenek a franczia nemzethez a végett, hogy egyestilten az angol nemzettel Lengyelország függetlensége érdekében közösen működjenek.

Franciaország. Páris, oct. 22. A „Moniteur” Mexikóról közöl tudósításokat, de nem sok újonságot foglalnak magokban. Mexikóból sept. 9-keig, Veracruzból sept. 18-kaig terjednek e tudósítások. E két pont közötti összeköttetés tehát még mindeztéig sem teljesen biztos. A gerillák még mind nem sikerült ártalmatlanná tenni. „Több helyen, ugymond a hivatalos lap, a rendes hadsereg volt tisztjei vezetése alatt guerilla csapatok alakultak; azonban mindent, hol csak utólérhetők valának, csapataink könnyűszerrel bántak el velük. Egy effle mézárásban érzékeny veszteget szenvedünk, melyben Stoecklin parancsnok is elesett. Azon tudósításra, hogy több guerilla-főnök Jatilpánban csapataik romjait egyesíték, elhatározá Stocklin, hogy őket megtámadja. Aug. 6-kán napfelkelte Minatitlánból utra kél, s csupán csak 25 lovassal megérkezik Jatilpánba, melyet 150 ember tartott megszállva. Nemigen levén hozzászokva az ellenség számát tekintve venni, legott megtámadja az ellenséges lovas előrsőket s egész a falu közepéjéig nyomul elő, hol egészen körülvetett s vakmerő vitézségének áldozatul esett.” Az egészségi állapotról az írja most is e lap, hogy a magaslaton igen jó, Veracruzban kevésbé kelégitő. A naponkénti esőzések idéztek elő mégis némi javulást a helyzetben s a kezdődő északi szél a ragályt teljesen elűzendi.

A népség hangulata örömdetes. A kereskedés a francziák által megszállt különböző részein a tengerpartoknak naponként mindinkább emelkedőben van. Veracruzban már városi szépítésekhez, kijavításokhoz fogtak hozzá.

Egy második, Mexikóból sept. 13-káról kelt tudósításban azon előlépések adatnak elő, melyeket a francziák által munkába vett kibékítő módszer naponként eszközöl. Cholula, Tehuacan, Chalco, Tepeaca felette lelkesült adresekkel intéztek a kormányhoz. Az egykori hadseregből is számos helybenhagyó nyilatkozatok érkeznek; ezeredesek s más közigazgatási hivatalnokai Juarez hadseregének állnak bejegyezve a névsorozatban, s azonkívül különböző tisztek s közkatonák, kik Pueblában

elfogattak, jelentették be meghódolásukat. Azok, a kik az új mexikói hadseregbe nem akarnak beállni, a franczia idegen legioba vétetnek fel. Az újonczok Cordovába küldetnek. A polgárzat szervezése is a városok- és falukban nagy buzgalommal foly.

Metternich herceget minden órán várják Párisban. Azt remélik, hogy fontos anyagot hoz még a császárnak trónbeszédéhez.

Németország. München, oct. 22. Max herceggasszony orvosa dr. Fischer tanácsos tegnap a nápolyi király távirati meghívása folytán Rómába indult, hogy Mária nápolyi királyné, ki megint szenvedő állapotban van, orvosilag ápolja.

Spanyolország. Madrid, oct. 16. A franczia lapok telvék a franczia császárné megérkezéséről szóló tudósításokkal. A spanyol király s királyné, az infánsok: Don Francisco és Don Sebastian s segédek s sok más nobilitások vártak a vaspályánál s fogadták nagy ünnepléssel a magas vendéget.

Három napot szándékozott a császárné Madridban s két napot Escorialban tölteni. Egyéb ünneplések között nagyszerű bika-viadala is tettek előkészületeket a császárné tiszteletére.

Svéd- s Norvégország. Stockholm, oct. 17. Hivatalos adatok szerint Svédország évenkénti bevétele 33,512,000 tallér, kiadása 31,250,000 tallér. Az évi felesleg tehát 2,262 tallér, söt némely bevételek hozzáadásával, melyek a fenebbi összegben nincsenek beszámítva 4,100,000 6,362,000 tallér.

Orosz- és Lengyelország. A varsói főtanodai ez évi már befejezett beiratásokból az látni ki, hogy a tavalyi évre beírt tanulókból 200-an felül haltak el a csatáerben. A folyó évi teli folyamra mintegy 500-an irattak be magukat.

Lemberg, oct. 24. A Baranownál a Visztlan Lengyelországba átkelt felkelők számára nézve 700-an voltak, mint mondják az oroszok által megverettek s szétszórtak. Eddigél 60-at tartóztattak fel közülük a tarnovi kerületben. Mintegy 300-an Waligorzki vezér a'att f. hó 21-kén a rzeszowi kerület határan túl Kurzinán felül Gozd közelében tanyáztak. Északnyugotra Gozdtól egy második csapat mutatkozott. Nagysága e csapatnak s vezetői ismeretlenek. Az oroszok Janow- és Bilgorajból induló félben vannak ellenők; összeütközés van kilátásban.

Lemberg, oct. 24. A „Gazeta Narodowa” mint bizonyosítja, hogy Czachowski, a ki f. hó 20-kán Baranownál tűnt elő, Jazniskie-nél, Staszowhoz közel két orosz gyalog-csapatral s egy lovas osztálylyal ütközött meg. Czachowski teljes győzelmet vívott ki s sok fegyvert s lőszert ejtett zsákmányul. Az oroszok Staszowba vonultak vissza.

Ujabbak. Páris, oct. 24. A fiatal görög királynak megígérte Napoleon, hogy ha kormánya nem volna képes a békét fenntartani, Franciaország segélyére fog menni. Anglia hasonlólag ígért, s Dabovillen ellenadmirál már parancsot kapott rá, hogy hajóira katonaságának egy részét szállítsa szárazra.

— Veracruz, oct. 8. A Juarez kabinetje élén levő Doblado tábornok következő ellenállási tervet készített: A francziák ellen csak a hegyek közt kell folytatni a háborút, s a tarmányi fővárosok védelem nélkül hagyatnak. Minden párt független férfi egy nemzeti pártba olvadjon. A londoni tárgyalásokban ajánlott intervenciót el kell fogadni s ebbe Északamerika egyesült államai is belé vonandók; Mexikó mostani politikai helyzetét nem ismerik el.

— Doblado mellett Uruga tábornok hadügyi, Lerdo de Zejada igazságügyi és Nunez pénzügyminister lett. — Juan Antonio de la Fuente mint Juarez követe Washingtonba megy.

— Nürnberg, oct. 25. A minisleri tanácskozmány tegnap fejeztetett be s az abban részt vett miniszterek ma egytől egyig visszautaztak. E tanácskozmány eredményét az abban részt vettek számára kielégítőnek mondják.

— Erősen elterjedt azon hír, hogy az orosz hadseregben ü-szeesküvés nyomára jöttek s ennek részesei lengyel születésű tisztek lennének. Az oroszok utóbbi kegyetlenkedéseit ezen ü-szeesküvésnek tulajdonítják.

Bécsi börze October 25-kén: Nemzeti kölcsön 81.60. 5% Metalliques 75.50. Bank-részevény 788.—. Hitel részvény 186.80. Váltó Londonra 111.90. Ezüst 112.15. Arany 5.35 1/2. 1860 diki Állam kölcsön 97.95.

October 27-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.50. Erdélyi 73.75.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

(238) Kereskedelmi könyvvitel-, levelezés- és számtanbani tanítás. A tanfolyam kezdete f. é. november 1-én, naponta 2 óra, előre fizetendő havi-díj 10 frt o. é.

Előadás német nyelven.

részvenni kívánók sziveskedjenek lakásomon, főter, báró Józsiha-ház, reggeli 11-től 12-ig és délutáni 3—4 óráig jelentkezni

Heymann Zsigmond,

a keresk. tanoda tulajdonosa s a keresk. társulat iskolájának igazgatója.

LEGUJABB viszont nyereményekkel szaporított
2 millió 700,000 Márk értékű

Nagy Pénzsorsolás

melyekkel mindenesetre csak is nyerni lehet, és az állam felügyelete alatt biztosítva van.

Egy eredeti sorsjegy ára 8 frt oszt. ért.

„ fél „ „ 4 „ „ „

két negyed „ „ 4 „ „ „

4 nyolczad „ „ 4 „ „ „

18,200 nyeremények közt, vagynak 250,000, 150,000, 100,000, 50,000, 2 szer: 25,000, 2 er: 20,000, 2 er: 15,000, 2 er: 10,000, 1 er: 7500, 5-ör: 5000, 7 er: 3750, 85-ör: 2500, 5-ör: 1250, 105-ör: 1000, 5-ör: 750, 155-ör: 500, 270 er: 250 máris értékű főnyeremények sat.

A húzás kezdete a jövő hó 11-kén leend.

A távol esmeretes és közkedvelt „ISTEN ÁLDÁSA COHNAL!” nevű üzletembe, a legnagyobb főnyeremények, s a legnagyobb sorsjeggyel már 18-ór nyerték. Külföldi megbízások az illeték mellett, mindennemű papiros pénz és szabadbéllyeg nemekben, pontosan és hallgatag teljesítettnek, és a hivatalos buzási laistromok, a pénz nyereményekkel az eredmény után azonnal széttildetnek.

(240)

(1—5)

Laz. Sams. Cohn. hamburgi bankár.

(239) Alólti tudatja a nagy érdemű t. cz. közönséggel, miszerént a Frankbonban használtató, de a helyi viszonyokhoz alkalmaztatólag szervezett, nyújtóig alá forduló lajtör-jás magyar szekereit elkészítvén, ezeket a t. cz. vásárolai szándékozik, festő Stadler Ferencz belmagyarutca 429 számú házában megtekinthetik. Megjegyzendő, hogy ezen szekerek egészen vére különböznek az eddig nálunk divatozott aláforduló szekerektől, és mind használhatóságuk, mind czélarányosságukra tökéletesebbek amazoknál. Megrendelések iránt említett Stadler F. urnál lehet rendelkezn.

STARK KÁROLY, nyerges mester.

(231)

(3—3)

Haszonbérbe adandó jöszag.

A kolozsvári ev. ref. főtanodának gyerő-vásárhelyi, pányiki, inaktelki és gesztrágyi részjösága folyó 1863 ik évi november 2-től hat évre haszonbérbe levén adandó, bérleni kívánók, az e tárgyban közzétett előleges hirdelmény kiegészítésével értesítettnek, hogy a haszonbérbe adás zártlevélbeli ajánlatok (offer) úján fogván történni, ajánlataikat zártlevélben, az ígért összeg 10%-át banatpénzül mellékelve, folyó évi november 2-a déli 12 óráig, Ocsvai Ferencz ev. ref. tanárhoz (b. farkasutca 56 sz. alatt) adják be, a hol a szerződés részletes feltételeivel is megismerkedhetnek.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(241) **Jankó Vincze** (1—3)

kolozsvári vasöntő- és gép-gyára

külmonostorutezában a sétatéri malomhoz letérőleg 69 sz.

Van szerencsém a tisztelt gazda közönséget ezen újból berendezett vasöntő- és gépgyáramra figyelmeztetni. Fő igyekezetem leendő, hogy készítményeimmel mind munka szilárdság, mind észlezerőség tekintetében pártfogóim megelégedjenek. **Ekéket, rostákat, szeeskaavágokat és kukorica fejtőket** mindig készletemben fogok tartani. Egyéb gépekre és ötvényekre pedig megrendeléseket fogadok el, melyeket a lehető leggyorsabbau fogok végrehajtani. Ajánlom egyzersmind gyáramat a megromlott gép-k kijavítására is. Kelt Kolozsvárt, october 25 én, 1863.

JANKÓ VINCZE.

(236)

(1—2)

Kütlőlőmegyében **G. Váralyán** van 30—40 darab marhára széná és sarju eladó, akár ott helyt teleltetve, a szükséges istálló is adódik a marhák számára. Értekezni lehet **Boér Antalnéval**, szóval vagy írásban M. Vásárhelyt kövecesutca 1008 dik szám alatt.

(223)

(2—3)

Az általános esmert, mell-fájás és köhögés ellen kiűnő hasznu

Mainzi **Drescher és Fischer** féle valódi

RETEK **RETTIG-BONBONS** **CZUKORKÁK**
von G. Drescher & Fischer
MAINZ

egyedüli főraktára egész Erdélyben **Karvázy Józsefnél** Kolozsvárt

Árak: 1 fontnak 1 frt 50 kr., 1 doboznak 45 kr., 1 csomagnak 35 kr. oszt. ért.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésben Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenyeden kapható:

Erdélyi képes naptár

az 1864-dik szökő évre 25 kr.

Erdély tiszti névtárával 40 kr.

A NYOMORULTAK.

Irla **Hugó Viktor**. Fordították **Huszár Imre** és **Reviczky Széver**, 10 kötet. Ára 15 frt.